

Utveckling av statistik om socialtjänstens insatser gällande bistånd till boende

Du får gärna citera Socialstyrelsens texter om du uppger källan, exempelvis i utbildningsmaterial till självkostnadspris, men du får inte använda texterna i kommersiella sammanhang. Socialstyrelsen har ensamrätt att bestämma hur detta verk får användas, enligt lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk (upphovsrättslagen). Även bilder, fotografier och illustrationer är skyddade av upphovsrätten, och du måste ha upphovsmannens tillstånd för att använda dem.

Artikelnr 2012-5-12

Publicerad www.socialstyrelsen.se, maj 2012

Förord

Socialstyrelsen har i regleringsbrevet för 2011 fått i uppdrag att utveckla statistiken avseende personer som har bistånd till boende enligt 4 kap 1 § socialtjänstlagen (2001:453) oavsett skäl till att personen saknar bostad. Statistiken ska enligt uppdraget utvecklas så att den möjliggör en differentiering mellan olika boendeformer.

Socialstyrelsen har genomfört uppdraget genom att utvidga statistikinsamlingen över socialtjänstens insatser för vuxna med missbruks- och beroendeproblem samt för övriga vuxna med uppgifter om stöd till boende.

Arbetet har bedrivits i ett projekt där följande personer på Socialstyrelsen ingått: Barbro Engdahl (projektledare), Margit Markgren, Annika Remaeus, Kristina Stig och Ann-Britt Thulin. Ansvarig enhetschef har varit Anders Åberg.

Lars Erik Holm
generaldirektör

Innehåll

<i>Förord</i>	<i>3</i>
<i>Sammanfattning</i>	<i>5</i>
<i>Bakgrund</i>	<i>6</i>
Bistånd som avser boende	7
<i>Syfte och genomförande</i>	<i>8</i>
Uppdrag och syfte	8
Definitioner och insamlingsmetod	8
Genomförande	8
<i>Kommunernas möjligheter att rapportera</i>	<i>10</i>
Antal kommuner som inte har lämnat uppgifter om boendeform	10
Andel personer vars biståndsinsats inte redovisats efter boendeform	10
<i>Resultat av insamlingen</i>	<i>12</i>
Vuxna personer med missbruks- och beroendeproblem	12
Övriga vuxna	13
<i>Bostadssituationen efter vård enligt LVM</i>	<i>15</i>
<i>Överväganden och förslag</i>	<i>16</i>
Kommunerna behöver tid för att ställa om sina IT-system	16
Behov av ett fortsatt utvecklingsarbete	16
Komplettera statistiken med uppgifter om boende efter LVM-vård	17
<i>Referenser</i>	<i>18</i>

Sammanfattning

Socialstyrelsen har i regleringsbrevet för 2011 fått i uppdrag att utveckla statistiken avseende personer som har bistånd till boende enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) oavsett skäl till att personen saknar bostad. Statistiken ska enligt uppdraget utvecklas så att den möjliggör en differentiering mellan olika boendeformer. Socialstyrelsen bedömer att den mest angelägna utvecklingen av statistiken inom området hemlöshet och utestängning från bostadsmarknaden är en utvidgning av statistiken över personer med missbruks- och beroendeproblem och övriga vuxna på ett sätt som gör det möjligt att visa i vilken mån biståndet till boendet utgörs av akuta eller mer långsiktiga former.

Med tanke på kommunernas generellt stora uppgiftslämnararbörda har Socialstyrelsen valt att knyta an till redan befintliga rutiner och insamlingsperioder för den officiella statistiken inom missbruksområdet. De nya uppgifter som samlats in avser typ av boendeinsatser, indelade tre kategorier: akut/tillfälligt boende, övergångsboende i väntan på en långsiktig lösning och långsiktigt boende.

Många kommuner har haft stora svårigheter att rapportera efterfrågade uppgifter om boendeformer. Det beror bl. a på att de saknar rutiner för att dokumentera och registrera uppgifter om vilken typ av boende som besluten om bistånd avser på ett sätt som gör det möjligt att enkelt rapportera uppgifterna till Socialstyrelsen. Framför allt behöver kommunerna tid för att anpassa sina IT-system till förändrade dokumentations- och rapporteringskrav.

Sammanställningen av kommunernas uppgifter visar att 15 200 personer fick bistånd som avser boende den 1 november 2011. För endast knappt hälften av dessa, 7 500 personer, har kommunerna kunnat redovisa vilken boendeform som biståndet avsåg:

• akut/tillfälligt boende	sju procent
• övergångsboende	17 procent
• långsiktigt boende	76 procent

Socialstyrelsen ämnar i det fortsatta utvecklingsarbetet ytterligare tydliggöra innehållet i de kategorier som ligger till grund för insamlingen.

Socialstyrelsen bedömer att införandet av en rutin i anslutning till den reguljära insamlingen av uppgifter, ger kommunernas systemleverantörer möjligheter till en väsentligt förbättrad rapportering redan nästa insamlingsperiod. När statistiken har uppnått tillräcklig kvalitet, kommer denna att kunna utgöra en del av den officiella statistiken.

Bakgrund

Sedan 1998 har Socialstyrelsen samlat in och redovisat uppgifter om socialtjänstens insatser rörande bistånd som avser boende för grupperna vuxna personer med missbruks- och beroendeproblem samt övriga vuxna enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453). Statistiken ingår i Sveriges officiella statistik. Uppgifterna har samlats in med stöd av lagen (2001:99) om den officiella statistiken och förordning (2001:100) om den officiella statistiken, vilka innebär en skyldighet för kommunerna att lämna de efterfrågade uppgifterna. Uppgifterna samlas in och redovisas som mängdstatistik, dvs. statistiken baseras på antalsuppgifter från kommunerna och därmed inte på personnummerbaserade individuppgifter. År 2006 avrapporterade Socialstyrelsen ett regeringsuppdrag med förslag till en personnummerbaserad samlad statistik för missbruks- och beroendevården. [1]

I statistiken ingår vuxna personer, 21 år eller äldre, som får en insats på grund av missbruk/beroende av alkohol, narkotika, läkemedel eller lösningssmedel. Även gruppen övriga vuxna ingår och avser personer 21 år eller äldre. I denna grupp ingår exempelvis personer som har ett spelmissbruk, är utsatta för våld, i behov av stöd i sin föräldraroll eller stöd på grund av en anhörigs missbruk, barnfamiljer som riskerar avhysning och nyanlända flyktingar. Gemensamt för personerna i gruppen är att de har kontakt med socialtjänsten av något annat skäl än eget missbruk.

Bistånd som avser boende omfattar bl.a följande boendeformer: gruppboende, kategoriboende, inackorderingshem, korttidshem, jourlägenhet, härbärge, träningslägenhet, försökslägenhet, övergångslägenhet, hotell samt hyreskontrakt där socialtjänsten är kontraktsinnehavare, s.k. sociala kontrakt. Boende i hem för vård eller boende (HVB) ingår inte. Statistiken omfattar inte heller boendeinsatser som kommunen ger utan att det fattats ett biståndsbeslut.

Den hittillsvarande statistiken har endast redovisat boendeformerna samlat, utan möjlighet att särskilja vilken typ av boende biståndsbeslutet avser.

Utredningen om vräkning och hemlöshet bland barnfamiljer (SOU 2005:88) presenterade 2006 ett förslag om att utveckla en officiell statistik om socialtjänstens insatser för att motverka och avhjälpa vräkning och hemlöshet med särskilt fokus på barn [2]. Därefter fick Socialstyrelsen 2007 i uppdrag att i samråd med Boverket, Kronofogdemyndigheten och Kriminalvården leda och samordna ett fortsatt arbete för att motverka hemlöshet och vräkning samt hemlöshet bland barn i enlighet med regeringens strategi.

År 2008 presenterade Socialstyrelsen en plan för fortlöpande uppföljning av hemlöshetens omfattning och karaktär. Planen innehöll ett förslag om att statistiken över boendeinsatser för personer med missbruks- och beroendeproblem och övriga vuxna skulle utvecklas så att den på ett tydligt sätt kan visa i vilken mån enskilda får akuta/tillfälliga eller långsiktiga former av stöd. I planen föreslogs att redovisningen specificeras så att det framgår om personerna beviljats akuta insatser (härbärge, hotell, jourboende, korttids-

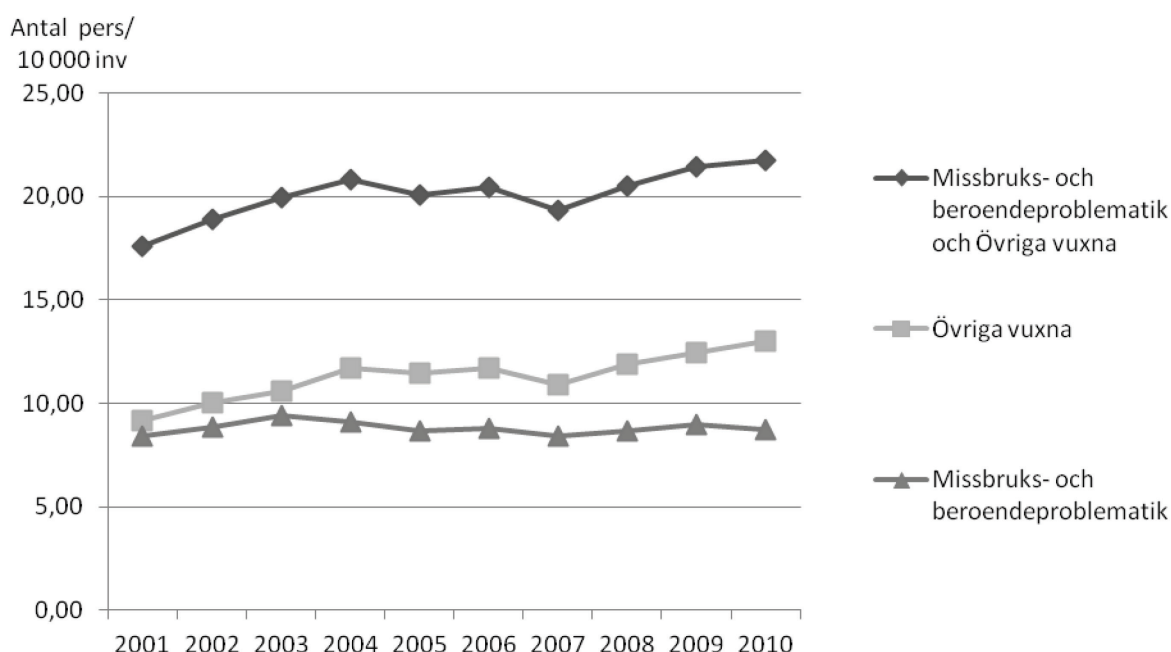
hem), ”mellanformer” (inackorderingshem, försökslägenhet, träningslägenhet) eller mer långsiktiga lösningar (sociala kontrakt). [3]

Bistånd som avser boende

Nedan ges en översiktlig bild av omfattning och utveckling vad gäller kommunernas bistånd till boende. Vid mättillfället, den 1 november 2010, hade cirka 15 200 personer med missbruks- och beroendeproblem och gruppen övriga vuxna bistånd som avsåg boende. [4]

Antal personer som under tidsperioden 2001-2010 har fått sådant bistånd har ökat, vilket framgår av diagram 1. Det är främst gruppen övriga vuxna som har stått för ökningen. Däremot har antalet vuxna individer med missbruks- och beroendeproblem med bistånd till boende varit relativt konstant. I Socialstyrelsens officiella statistik har, under ovanstående tidsperiod, personer med psykisk funktionsnedsättning förts över från statistikområdet övriga vuxna till personer med funktionsnedsättning. Det gör att statistiken inte är helt jämförbar mellan tidsperioden 2001-2006 och 2007-2010, vilket kan förklara nedgången 2007 i antalet personer bland övriga vuxna som fick bistånd som avser boende.

Diagram 1. Antal personer per 10 000 invånare som hade bistånd som avser boende 1 november 2001-2010. Vuxna personer med missbruks- och beroendeproblematik, övriga vuxna och en sammanslagning av dessa två grupper.

Syfte och genomförande

Uppdrag och syfte

Socialstyrelsen har fått i uppdrag av regeringen att utveckla statistiken avseende personer som har beviljats bistånd till boende enligt 4 kap 1 § socialtjänstlagen (2001:453). Syftet är att möjliggöra en redovisning av insatserna utifrån olika boendeformer som belyser i vilken utsträckning insatserna varit tillfälliga eller mer långsiktiga.

Definitioner och insamlingsmetod

I dag har kommunerna ingen enhetlig terminologi för kategorisering av boendetyper. Definitionerna av olika boendetyper såsom referensboende, dygnsboende, trappstegsboende, stödboende, övergångslägenhet, träningslägenhet och försökslägenhet varierar, vilket försvårar insamling av jämförbara uppgifter och en redovisning på en mer detaljerad nivå.

Socialstyrelsen har därför valt att utgå från den indelningsgrund av boendeformer som framgår av den plan myndigheten presenterade 2008 rörande uppföljning av hemlöshetens omfattning och karaktär [3]. Med detta förslag som grund har följande kategorier av stödinsatser till boende använts för att utveckla statistiken.

- akut/tillfälligt boende
- övergångsboende i väntan på en långsiktig lösning
- långsiktigt boende

Socialstyrelsen har redan tidigare bedömt att en utvidgning av statistiken som gör det möjligt att visa i vilken mån enskilda individer får akuta eller mer långsiktiga former av bistånd till boendet är den mest angelägna utvecklingen av statistiken över boendeinsatser [3]. Detta skulle ge väsentlig information om behov och syfte med insatserna.

För att minimera kommunernas uppgiftslämnarbörda har Socialstyrelsen valt att fullgöra uppdraget genom att utvidga den ordinarie insamlingen av uppgifter till officiella statistiken om kommunernas insatser till personer med missbruks- och beroendeproblem samt gruppen övriga vuxna. Därmed knyts insamlingen till redan befintliga rutiner och insamlingsperioder.

Genomförande

Samtliga 290 kommuner uppmanades att lämna kompletterade uppgifter om bistånd som avser boende i anslutning till den ordinarie insamlingen av uppgifter till den officiella statistiken. Insamlingen genomfördes i följande steg:

- I juni 2011 informerades kommunerna om att en kompletterande insamling skulle ske i samband med det ordinarie insamlingstillfället avseende förhållandena den 1 november 2011.
- Under hela januari 2012 gavs kommunerna möjlighet att via ett webbformulär rapportera de efterfrågade uppgifterna. Av formuläret framgår att kommunerna ska redogöra för hur många individer, kvinnor och män, som får bistånd som avser boende och i vilken form biståndet ges fördelat på de tre kategorierna: akut/tillfälligt boende, övergångsboende i väntan på en långsiktig lösning och långsiktigt boende.

Kommunernas möjligheter att rapportera

Antal kommuner som inte har lämnat uppgifter om boendeform

Sammanställningen av kommunernas rapportering visar att de har haft stora svårigheter att rapportera efterfrågade uppgifter om boendeformer. Många kommuner saknar rutiner för att dokumentera och registrera uppgifter om vilken typ av boende som beslut om bistånd avser, vilket försvårar möjligheterna att på ett enkelt sätt rapportera uppgifterna till Socialstyrelsen.

I insamlingen av 2011 års uppgifter har:

- 38 kommuner (motsvarar 14 procent av Sveriges befolkning) inte kunnat redovisa vilka olika boendeformer som biståndet har avsett för gruppen vuxna personer med missbruks- och beroendeproblem. Här ingår två av landets tre storstäder (Göteborg och Malmö) liksom kommunerna kring storstäderna Stockholm, Göteborg och Malmö (tabell 1).
- 46 kommuner (motsvarar 17 procent av Sveriges befolkning) inte kunnat redovisa vilka olika boendeformer som biståndet har avsett för gruppen övriga vuxna. Även här ingår storstäderna Malmö och Göteborg liksom kommunerna kring de tre storstäderna (tabell 1).

Andel personer vars biståndsinsats inte redovisats efter boendeform

Bland de kommuner som har redovisat vilken form av boende som getts, är det få som har kunnat rapportera detta för samtliga personer som vid mättilfället hade en insats.

- För 44 procent av gruppen personer med missbruks- och beroendeproblem som har bistånd till boende, har kommunerna inte redovisat insatserna efter boendeform. Andelen är något lägre bland kvinnor (41 procent) än bland män (45 procent). Bortfallet är större än 60 procent i sju län (Gotland, Östergötland, Uppsala, Örebro, Västra Götaland, Värmland och Skåne). Det är i huvudsak de större städerna Göteborg, Malmö, Uppsala och Helsingborg som har stora bortfall.
- Bortfallet bland övriga vuxna skiljer sig inte nämnvärt från vuxna personer med missbruks- och beroendeproblem. För i genomsnitt 45 procent av gruppen övriga vuxna har kommunerna inte redovisat insatserna differentierat. Fem län har ett bortfall som är större än 60 procent (Gotland, Uppsala, Östergötland, Skåne och Norrbotten). Även här har de större städernas bortfall fått genomslag.

Tabell 1. Antal kommuner i respektive län som inte har redovisat bistånd som avser boende differentierat efter boendeform för vuxna personer med missbruks- och beroendeproblem och övriga vuxna.

Län	Missbruk	Övriga vuxna
	Antal	Antal
Stockholm	5	6
Uppsala	3	5
Södermanland	3	2
Östergötland	3	3
Jönköping	1	1
Kronoberg	0	0
Kalmar	1	1
Gotland	1	1
Blekinge	0	0
Skåne	4	5
Halland	0	1
Västra Götaland	5	5
Värmland	3	2
Örebro	1	2
Västmanland	0	1
Dalarna	1	2
Gävleborg	2	3
Västernorrland	2	2
Jämtland	0	0
Västerbotten	1	1
Norrbottn	2	3

Källa: Socialstyrelsen 2012

Resultat av insamlingen

Vid mättillfället den 1 november 2011 var det drygt 6 000 vuxna personer med missbruks- och beroendeproblem och cirka 9 200 övriga vuxna som hade bistånd till boende. För knappt hälften av dessa sammanlagt 15 200 personer kunde kommunerna redovisa uppgifter utifrån de olika boendekategorierna: akut/tillfälligt boende, övergångsboende i väntan på en långsiktig lösning och långsiktigt boende.

Det stora bortfallet gör att den följande redovisningen av resultatet av insamlingen endast återspeglar förhållandena i de kommuner som har lämnat uppgifter.

Resultatet visar att för den nära hälften av biståndsmottagarna, där det har varit möjligt att redovisa form av boende, dvs. cirka 7 600 personer, hade

- sju procent ett akut/tillfälligt boende
- 17 procent ett övergångsboende i väntan på en långsiktig lösning
- 76 procent ett långsiktigt boende
- en något större andel kvinnor (79 procent) än män (73 procent) insatser i form av ett långsiktigt boende. Män bodde i något större utsträckning i övergångsboenden.

Resultaten från insamlingen i de tolv län som har en god svarsfrekvens visar följande: I dessa län, dvs. där typ av boendeinsats har kunnat redovisas för minst 70 procent av de som har fått en sådan insats, framgår att det är relativt stora skillnader mellan länen vad gäller fördelningen mellan olika former av boendeinsatser. Av dessa län är det exempelvis tre län där andelen personer med akut/tillfälligt boende väsentligt överstiger genomsnittet. Det är Stockholms län (16 procent), Jönköpings län (19 procent) och Blekinge län (25 procent). Se tabell 2.

Vuxna personer med missbruks- och beroendeproblem

Av de drygt 6 000 vuxna personer med missbruks- och beroendeproblem som hade bistånd som avsåg boende, var knappt en fjärdedel kvinnor. Sammanlagt har knappt 3 400 personer redovisats i olika former av boenden, utifrån behov och syfte med boendeinsatsen. Det innebär att denna del av undersökningen har en svarsfrekvens som uppgår till 56 procent. Även här innebar fördelningen mellan de olika boendeformerna att

- sju procent ett akut/tillfälligt boende.
- 26 procent ett övergångsboende i väntan på en långsiktig lösning
- 67 procent hade ett långsiktigt boende

Övriga vuxna

Knappt 9 200 personer i gruppen övriga vuxna hade vid mättillfället bistånd som avsåg boende, varav drygt hälften var kvinnor. För knappt 4 100 personer har kommunerna redovisat en fördelning av kategorier av boenden, utifrån behov och syfte med boendeinsatsen. Det innebär att denna del av undersökningen har en svarsfrekvens som uppgår till 44 procent.

Fördelningen mellan de olika boendeformerna innebar att

- åtta procent ett akut/tillfälligt boende.
- tio procent hade ett övergångsboende i väntan på en långsiktig lösning
- 82 procent hade ett långsiktigt boende

Tabell 2

Missbruk och övriga vuxna 2011. Antal personer den 1 november med bistånd som avser boende redovisat på riket, län och typ av boende. Redovisning av fördelning av typ av boende och svarsfrekvens i riket och län.

Län	Vuxna personer med missbruksproblem, antal		Övriga vuxna, antal		Differentiering				Täckningsgrad						
	Bistånd som avser boende ¹⁾	varav ²⁾		Bistånd som avser boende ³⁾	varav ²⁾		Typ av boende, procent								
		Akut-boende	Överg-boende		Långsiktigt boende	Akut-boende	Överg-boende	Långsiktigt boende	Totalt	Missbruk	Övriga vuxna	procent			
Riket	6 034	236	885	2 277	9 191	320	392	3 362	7	17	76	100	56	44	49
Kvinnor	1 434	53	203	593	4 728	162	199	1 713	7	14	79	100	59	44	47
Män	4 600	183	682	1 684	4 463	158	193	1 649	7	19	73	100	55	45	50
Stockholm	1 121	99	254	568	1 024	140	103	364	16	23	61	100	82	59	71
Uppsala	156	4	9	19	1 021	0	0	33	6	14	80	100	21	3	6
Södermanland	264	3	3	237	394	0	0	367	0	0	99	100	92	93	93
Östergötland	160	0	2	9	386	11	0	31	21	4	75	100	7	11	10
Jönköping	90	5	23	50	111	24	6	44	19	19	62	100	87	67	76
Kronoberg	122	2	3	117	182	0	38	113	1	15	84	100	100	83	90
Kalmar	97	0	5	47	62	2	4	54	2	8	90	100	54	97	70
Gotland	63	..	..	..	43	..	..	..	..	..	..	..	0	0	0
Blekinge	57	14	3	40	15	4	0	11	25	4	71	100	100	100	100
Skåne	845	36	101	160	1 949	50	28	347	12	18	70	100	35	22	26
Halland	115	0	3	83	119	1	18	92	1	11	89	100	75	93	84
Västra Götaland	1 451	50	108	320	1 570	61	113	529	9	19	72	100	33	45	39
Värmland	201	2	28	37	385	0	20	169	1	19	80	100	33	49	44
Örebro	194	3	12	45	230	4	4	132	4	8	89	100	31	61	47
Västmanland	280	11	165	104	99	1	24	71	3	50	47	100	100	97	99
Dalarna	116	4	19	89	189	3	14	148	3	12	86	100	97	87	91
Gävleborg	174	2	39	109	616	13	16	424	2	9	88	100	86	74	76
Västernorrland	178	0	46	100	299	1	0	197	0	13	86	100	82	66	72
Jämtland	46	0	22	24	100	3	0	97	2	15	83	100	100	100	100
Västerbotten	119	0	4	45	116	1	3	52	1	7	92	100	41	48	45
Norrbotten	185	1	36	74	281	1	1	87	1	19	81	100	60	32	43

1) För Arvidsjaur, Dals-Ed och Eda saknas uppgifter. Bortfallskomplettering har gjorts på berörd länsnivå samt på riksnivå.

2) Uppgifter saknas från många kommuner. Bortfallskomplettering har inte gjorts.

3) För Arvidsjaur, Dals-Ed, Eda, Håbo och Pajala saknas uppgifter.

Bostadssituationen efter vård enligt LVM

Idag redovisas inte uppgifter om boende efter tvångsvård enligt lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall (LVM) i Socialstyrelsens officiella statistik. Statens institutionsstyrelse (SiS) har dock dessa uppgifter i sitt system för klient- och institutionsadministration (KIA). Som en uppföljning av socialtjänstens insatser för personer efter LVM-vård och som ett komplement till den officiella statistiken kan dessa uppgifter bidra i beskrivningen av bostadssituationen bland vuxna med missbruks- och beroendeproblem.

En sammanställning av uppgifter avseende 2011 hämtade från SiS visar att fortsatt vård enligt socialtjänstlagen (2001:453) på hem för vård eller boende (HVB) eller i familjehem är den vanligaste boendesituationen för personer som skrivs ut från vård enligt LVM. Eget boende, träningslägenhet och stödboende är den näst vanligaste boendeformen. Tabell 3 visar att majoriteten av de personer som skrivs ut från LVM-vård efter utskrivningen har en övergångsbostad alternativt en långsiktig lösning på sitt boende.

Tabell 3. Boendesituation för personer som har blivit utskrivna från LVM-vård 2011. Antal kvinnor och män, och procentuell fördelning av samtliga utskrivna. (n=1 031)

	Antal			Procent		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Fortsatt vård enligt SoL på HVB/familjehem	139	259	398	40	38	39
Eget boende, träningslägenhet, stödboende	129	268	397	37	39	38
Härbärge, inackorderingshem	13	20	33	4	3	3
Sjukhus, sjukhem, särskilt boende	10	21	31	3	3	3
Bostad hos föräldrar, släktingar, vänner	28	47	75	8	7	7
Bostadslöshet, husvagn/tält	9	13	22	3	2	2
Övrigt (häkte, fängelse, avliden, avviken, vård enl. LVM)	10	16	26	3	2	2
Okänt	9	40	49	3	6	5
Samtliga	347	684	1 031	100	100	100

Källa: Statens institutionsstyrelse 2012

Överväganden och förslag

Socialstyrelsen har påbörjat utvecklingen av statistiken över personer som har bistånd avseende boende enligt 4 kap 1 § socialtjänstlagen (2001:453) oavsett skäl till att personen saknar bostad. Detta för att möjliggöra en redovisning av insatserna utifrån olika boendeformer som belyser situationen inom området hemlöshet och utestängning från bostadsmarknaden. En första insamling har genomförts genom att uppgifter om beviljade boendeinsatser har rapporterats till Socialstyrelsen utifrån om de är akuta eller tillfälliga, ett övergångsboende i väntan på en långsiktig lösning eller ett långsiktigt boende.

Kommunerna behöver tid för att ställa om sina IT-system

Av resultatet från Socialstyrelsens insamling framgår att 38 kommuner inte har kunnat lämna uppgifter om boendesituationen för personer med missbruks- och beroendeproblem. Motsvarande siffra för gruppen övriga vuxna är 46 kommuner. Det var 49 procent av alla individer som har fått bistånd som avser boende som rapporterades differentierat i tre kategorier utifrån behov och syfte med boendet. Det är i första hand kommunerna i storstadsregionerna Skåne och Västra Götaland som har svårt att redovisa en differentierad statistik för bistånd som avser boende. Jämtlands län och Blekinge län har rapporterat in alla bistånd som avser boende differentierat.

I anslutning till Socialstyrelsens insamling av uppgifter gavs kommunerna möjlighet att lämna synpunkter. De synpunkter som kommunerna lämnat har i första hand handlat om att de behöver information om förändringar minst ett år innan förändringarna ska träda i kraft. Skälet är att kommunerna i god tid behöver informera sina systemleverantörer om kommande förändringar. Kommunernas system behöver anpassas så att de medger möjligheter att dokumentera och redovisa efterfrågade uppgifter om beslutade insatser rörande olika boendeformer.

Socialstyrelsen bedömer att införandet av en kontinuerlig och stabil rutin för insamling av aggregerade data i anslutning till den reguljära insamlingen av uppgifter, ger kommunernas systemleverantörer möjligheter att anpassa IT-systemen så att efterfrågade uppgifter kan rapporteras relativt snart. En väsentligt förbättrad rapportering bör vara möjligt redan nästa år. När statistiken har uppnått tillräcklig kvalitet, kommer den att kunna utgöra en del av den officiella statistiken.

Behov av ett fortsatt utvecklingsarbete

Socialstyrelsen har sedan tidigare lagt ett förslag till en samlad personnummerbaserad statistik för missbruks- och beroendevården [1]. Detta skul-

le innebära väsentligt ökade möjligheter att använda statistiken som grund för analyser och uppföljningar.

I avvaktan på att Socialstyrelsen ges möjlighet att behandla personnummerbaserade uppgifter om socialtjänstens missbruks- och beroendevård kommer Socialstyrelsen så långt möjligt fortsatt att utveckla den mängdbaserade statistiken.

Socialstyrelsen avser att komplettera tvärsnittsmätningen (mättag den 1 november) på ett sätt som gör det möjligt att få kunskap om hur många individer som under ett helt år har fått bistånd som avser boende.

Komplettera statistiken med uppgifter om boende efter LVM-vård

Hittills har uppgifter från Statens institutionsstyrelse om boende efter tvångsvård enligt lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall (LVM) inte redovisats i den officiella statistiken. Socialstyrelsen anser att dessa uppgifter är ett viktigt komplement för att beskriva bostadssituationen för denna grupp och avser därför att komplettera den officiella statistiken om insatser för vuxna med missbruks- och beroendeproblem och övriga vuxna med dessa uppgifter.

Referenser

1. Förslag till en samlad statistik för missbruks- och beroendevården. Socialstyrelsen; 2006.
2. SOU 2005:88. Vräkning och hemlöshet -drabbar också barn. Slutbetänkande av Utredningen om vräkning och hemlöshet bland barnfamiljer. Socialdepartementet; 2005.
3. Plan för fortlöpande uppföljning av hemlöshetens omfattning och karaktär En kunskaps- och informationsstrategi. Stockholm. Socialstyrelsen; 2008.
4. Insatser år 2010 för vuxna personer med missbruks- och beroendeproblem och för övriga vuxna. Sveriges officiella statistik. Socialstyrelsen; 2011